

Adatlap nyomtatása

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI:

A javaslatot benyújtó
(személy/intézmény/szervezet
/vállalkozás) neve: Vértesszőlös Község Önkormányzata

Név: Zoltánfi Zsuzsanna, alpolgármester

Levelezési cím: 2837. Vértesszőlös, Tanács u. 59.

Telefonszám: 06 30 817 3969

E-mail cím: zoltanfizsuzsa@vertesszolos.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI:

A nemzeti érték megnevezése: Vértesszőlös - Samu, az ősember és élettere - Régészeti kiállítóhely

A nemzeti érték szakterületenkénti
kategóriák szerinti besorolása:

A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Település: Vértesszőlös

Pontos cím (ha rendelkezésre áll): Magyar Nemzeti Múzeum Vértesszőlösi Bemutatóhelye Vértesszőlös,
Vértesszőlösi Előembertelep TT Vértesszőlösi Bemutatóhely, 2837
Magyarország

GPS koordináták (ha rendelkezésre áll): 2837. Vértesszőlös, Vértes László park 1.

A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Vértesszőlös neve az 1960-as években vált világszerte ismertté: a Dr. Vértes László vezetésével dolgozó kutatócsoport ekkor fedezte fel az ember ősenek csontmaradványait az általa használt eszközökkel, tűznyomokkal, településmaradványokkal, valamint az akkor élt állatok és növények lenyomataival együtt. Több ezer év anyaga került elő, négy egymás feletti rétegből.

Feltehetően tüzet gyújtani még nem tudott az előember, a villámcsapás okozta tüzet őrizte a szálláshelyén. Valószínű, hogy ez az első tűzhasználat nyoma a Földön.

Magyarországon napjainkig az egyetlen korai őskőkori embermaradvány 1964-ben került elő: Dobosi Viola találta meg egy 6-7 éves gyerek tej szemfogát, és 1965-ben a mésztufa medence külső falának fejtése közben egy felnőtt férfi tarkócsontja került elő. A Samu névre keresztelt Homo erectus paleohungaricus átmenetet képez a még csak fölegyenesedő és a már értelmes ősember között.

A lelőhely szakmai körökben a szenzációs felfedezés előtt sem volt ismeretlen. Kormos Tivadar és Schréter Zoltán 1912-ben adott hírt a falu édesvízi mészköveiről, Vértes László pedig 1930-ban került kapcsolatba a lelőhellyel, bár ekkor még barlangkutatóként kereste fel a települést. Az 1950-es években Budó Viktor és Skoflek István, az Eötvös Gimnázium biológia tanárai fedezték fel a mészkőbánya gazdag fosszilis flóráját.

Az őskőkori lelőhelyet 1962-ben fedezték fel, amikor földrajz szakos egyetemi hallgatók egy csoportja utazott a helyszínre a mésztufa medence kialakulásának tanulmányozása céljából. A világhírű leletekkel együtt, 1962-68 között összesen 8890 db kőeszköz és mintegy 100 db csonteszköz került elő. Emellett a III. számú lelőhely mésztufája számos lábnyomot is megőrzött.

A bemutatóhelyet 1967-ben nyitották meg, melynek felügyeletét azóta is a Nemzeti Múzeum látja el.

Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Magyarországon napjainkig az egyetlen korai őskőkori embermaradvány Vértesszőlősen került elő, mely világhírűvé tette a településnek. Emellett páratlan értékű és mennyiségű leletanyag került elő a lelőhely feltárása során.

A bemutatóhely teljes területe, növény- és állatvilága is természetvédelmi oltalom alatt áll.

A lelőhely világhírűvé tette Vértesszőlőst, így jelentősége messze túlmutat a település határain. A vértesszőlői lelőhely ezáltal méltó darabja lehet „Magyarország bölcsője”, azaz Komárom-Esztergom megye értéktárának.

A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

www.vertesszolos.hu

A nemzeti érték hivatalos
weboldalának címe:

<http://hnm.hu/hu/kiallitohelyek-tagintezmenyek/mnm-vertesszolos-i-regeszeti-bemutatohelye>
